

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen van-árnap és csütörtökön.
Előzetes ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér Felévre 5 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A megdrágított egészség.

Bizonyos dolog, hogy a doktor-nak is meg kell élnie; hogy ne csak a más életéről gondoskodják, hanem a magáérol is. Neki is szüksége van a mindennapi kenyérre, amely eddig — sajnos — nem mindig jutott ki valamennyijének még a nagy városban sem, hát még a falun, ahol csak az állatok nyavalyája ijeszt úgy rá az emberre, hogy orvosért szalajt. Emberek bajáról a faluk világában még azt tartják jórészt ma is, hogy majd meggyógyítja a jószágos természet, vagy valamelyik hatóság háziaszer, herbatea, gyógyító fű, kenőcs, vagy valami hatékony babonás ráolvasás. Doktornak ritkán kerül betegre falun, noha a vidéken sok a beteg.

Mert drága maga az élet is, elég megszerezni sok családnak a mindennapi kenyeret: hogyan győzze akkor az ember még az egészség megfizetését is? Csakis a jómódú ember tartja az egészséget az élet szükségének, a nem tehető ember panaszkodik ugyan, ha nyavalyogni kell, — de nem segít vagy nem segíthet a baján semmit, — doktorhoz nem igen viszi a nyavalyáját. A gyereket még talán csak gyógyíttatja egyik másik, kivált ha 7 éven alól van és muszáj, de maga már nem szed orvosságot és nem is kér orvosi tanácsot. Rendesen érkezése sincs hozzá, még rendesebben azonban pénze nincs rá.

A nagyobb városokban mégis csak sűrűbben akad páciens, de többnyire csak az olyan doktoroknak, akinek különben is jól folyik dolga, vagy aki valamelyik betegsegítő vagy temetkezői egyesületnek az orvosa. Az emberek jó részének ott se igen telik orvosra, patikára.

Azaz a régi rigmussal vigasztalódik a legtöbb nyavalt, hogy: „Módos ember doktorért fullajthat, szegény ember amúgy is meghalhat.”

Tréfás régi mondás ez, de a sokaságnak meggyőződésévé vált. Ez a meggyőződés az oka annak, hogy sehol sincs olyan kevés páciens mint nálunk. Az emberek nyavalyognak, a doktorok pedig sanyarognak. Néhány úri módban levő orvoson kívül alig van, aki annyit keres, amennyire sok szorgalmas tanulásával rászolgált, vagy amennyire magának és a családjának, a mindennapi megélhetés végett szüksége van. Akárhány orvos a proletárság tagja. Nem azé, amely büszkén vallja magát annak: az úgynevezett „öntudatos, célját ismerő proletárságé”,

hanem a másiké, amelyhez a minősítést úgy szerzi meg az ember, hogy bármiképen, hogy erőlködik is, nem keresi meg a mindennapi kenyerét.

Igazuk volt tehát a belügyminisztériumban azoknak, akik a doktorok nyomorúságán valahogyan segíteni akartak, de nem volt igazuk, amikor — a gyógyítási tarifának szabályrendeletbe foglalásával — olyanforma segédletet ajánlottak fel nekik, amely teljesen tönkre fogja őket tenni.

Az a díjszabás, amelyet a betegek részére megállapítottak, a szegény embernek vagy a nem egészen szegénynek, de nem is tehető embernek lehetetlenné teszi, hogy magához vagy övéihez orvost hívasson. Már pedig ilyen emberből áll a lakosság legnagyobb része nálunk. A jómódúak nagyon is elenyésző kisebbségben vannak, nem él meg se tőlük, se rajtuk az orvosok sokasága. Csak az orvos-tanároknak és a hintón járó orvosoknak a páciensei ők, de nem azé a doktoréi, akinek a kenyeréért meg kell dolgoznia, akinek lótnia-futnia, utcán végig rohannia kell. Pedig ezeknek az orvosoknak a baján kellene segíteni, nem az úri orvosok módját még jobban gyarapítani. Az új díjszabás azonban egyenesen a gyönűti akis doktor praksisát. Mert nem fog a beteg ezután többet fizetni, amiért az új szabályzat úgy parancsolja, hanem meg fog gyógyulni, vagy el fog pusztulni orvos nélkül.

Vagy pedig — gondol egyet és beiratkozik valamelyik betegsegítő egyesületbe. Ott ingyen gyógyítják, még fizetnek is neki, amiért megfekszi az ágyat. Bolond dolog pedig, hogy az állam egyesületekbe kergesse az embereket és a doktorproletárság helyébe doktorrabzolgákat neveljen. Mert valóságos rabzsolga, szenvedő áldozat az olyan egyesületi doktor. Ha nem is valamennyi az, de az a jórésük. Az orvosok mindenfelé azon dolgoznak, hogy az egyesületi nyomorúságot valahogy megszüntessék, most meg a belügyminisztérium azt a néhány nem gazdag páciens, akinek még nem volt egyesületi doktora, belekényszeríti a szabályrendeletével a temetkező és betegsegítő egyesületekbe.

Még több szegény doktor fog tehát ezután előszobáznai, kilincselni, nyomorúságos protekcióért megalázkodni, hogy egy-kétszáz forintos egyesületi orvosi állásba valahogy bejut-

hasson. Nemcsak nagyobb, de általánosabb is lesz tehát ezután az orvosok nyomorúsága, még pedig a kegyes legfelsőbb segedelem jóvoltából.

Nem számítjuk össze, hogy mennyit kell ezután az olyan kis polgári családnak doktori számla fejében fizetnie, amelynek három-négy tagja van és amelyhez a házi orvos néha el szokott látogatni. Nagyon nagy summa kerülne ki minimális díjnak is. A házi orvossal talán meg lehet alkudni átlagos összegben, de ez a kialkudott summa se lehet kevesebb a számitható díj felénél. A doktort tehát nem fogják hivatni, csakis olyankor, amikor már beütött a veszedelem. És fog pusztítani a gyermekbetegség olyan házakban is, ahol ezelőtt az orvosi segedelem megmenthette a társadalomnak, a szülőknek a kicsinyek életét.

Arról pedig szó sem lesz, hogy a szegény ember most már az olyan doktorhoz is elmenjen, aki nem házi-orvosa és nem is az egyesületének a doktora, ha csak úgy nem viszik már a doktor elé. A drága díjszabás úgy megapasztja a páciensek számát, hogy az egészségügyi statisztika még feketébb festékkel töltheti ki majdan a maga fekete rovatait.

Ebben az országban, a halandóság főbirodalmában ingyenes gyógyítás, ingyen patika, talán még kötelező orvos élé menés is kellene, nem pedig a gyógyíttatás lehetetlenné tétele.

A szociális ábrándozók a gyógyítás államosításáról álmodoznak és íme egyszerre csak a vaskalapos bürokratizmus lehetetlenné akarja tenni a nem tehető ember számára, hogy pénzért gyógyíttassa magát. Pénzért, amelyet még meg tud valahogy keresni.

Népszerűsíteni kell nálunk az orvosdoktort, nem olyan alakká tenni, akinek a nyomában a végrehajtó képe tűnik föl.

És ha már szabályrendeletbe akar-nak is szorítani az egészség kimérését — ne fővárosi orvos-professorok esze és zsebe szerint csináljanak díjszabást olyan emberek, akik a szegény ember ügye baját csak az irodájuk ablaküvegén át nézik, de soha nem ismerik, — hanem vegyék az ilyenhez a szükséges adatokat a gyakorlati vidéki, kisvárosi és falusi viszonyokból.

A szőlőtermelés érdekében. A földmivélségi miniszter 7858. eln. VIII. 2. szám alatt az alispánokhoz és városi polgármesterekhez a következő rendeletet intézte, melyet — különösen most, közvetlen a szüret előtt

— Nem ajánlatunk elege a bortermelés gazdák figyelmébe, hogy kellően megismerjék:

A hazai bortermelés érdekében kiváló ulyt helyeznek arra, hogy a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1894. XXXIII. t. c. rendelkezései mindenki által kivétel nélkül szigorúan megtartassanak. Ennek előmozdítására a szüret közeledésére, a múlt évi július hó 28-án 7613. elnöki szám alatt kelt leiratom kapcsán újból felhívom a cím figyelmét arra, hogy a törvényhatóság területén lakó szőlőgazdák az idézett törvény, illetőleg a végrehajtási rendelet rendelkezései tekintetében köllőleg tájékoztassanak.

E célból, amennyiben ezt saját törvényhatósága egyes községeiben indokoltnak tartja, haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy az érdekeltek saját érdekében a legkiterjedtebb módon leendő közzététel (hirdetmények, kidobolás stb.) útján, mindenesetre még a folyó évi szüret megkezdése előtt különösen arra figyelmeztessenek, hogy a bortörvény (1893. XXIII. t. c.) és az ennek végrehajtása tárgyában a kereskedelmiügyi miniszterúr által, a belügyi és pénzügyi miniszter urakkal, valamint velem egyetértőleg 53850/97. szám alatt kiadott rendelet értelmében, a mustba vagy a borba, ugyancsak a már kész, kiejert törkölyborba víz keverni bármilyen mennyiségben is, feltétlenül tilos, még akkor is, ha ezt maga a vendég kívánja; továbbá tilos a természetes bornak a törkölyborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törkölybor készítésénél van megengedve, de ott is csak az idézett végrehajtási rendeletben foglalt megkorlátozással.

Egyesrsmint figyelmeztetendők az érdekeltek arra is, hogy az, aki a fenti tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1893. XXIII. törvény cikk értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik; aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezeli, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, az, mint mesterséges bor készítője, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és ezen fölül még két hónapig terjedhető elzárással büntetettetik és ezenkívül az illetőktől a tiltott módon kezelt borok is elkobozhatók.

Felhívom a címet, hogy e tárgyban tett intézkedésről és ennek miként történt végrehajtásáról hozzám jelentést tegyen.

A fenti miniszteri rendelet, alispáni intézkedés folytán vármegyénk minden községeiben köllő módon publikáltatott ugyan, melyek lakossága bortermeléssel, szőlőgazdasággal foglalkozik. Minthogy azonban a publikációkat, doboltatásokat rendszerint azok hallgatják legkevésbé, kiket ez a rendelet érdekel, ez okból lattuk a nagyközönség érdekében valók a rendelet szerinti való közlését, hogy így mindazok, akiket illet, a törvényes rendelkezésre köllőképp figyelmeztetve legyenek.

A pénzügyi reform.

Nagyon bő alkalom van arra, hogy megfigyelhessük közéletünknek azt a jelenségét, mely a aktuálisok felkarolásában nyilvánul.

Ha felmerült valamilyen eset, amely véletlenül jellemzőbb hibát vagy nagyobb bairtár fel: közeletünk a maga egész erejével arra

az egyetemesen pontra veti magát és olyan módon lép fel, mintha legszívesebben akarattal és erővel követné a reformot és ebből a követelésből egy hajszálnyit, illetőleg egy percnyi késedelmet sem engedhene. De alig mulk már nap, legfeljebb néhány hét: a hangos követelés alábbhagy, már csak elvité beszélnék a dologról, mely fokozatosan hátrébe szorul, hogy rövid hetek múlán csak egészen lékeruljon a napirendről.

A pénzügyi reform kérdése igen alkalmas ennek a sajátosságának a bizonyítására. A máramarosszigeti, az aradi, a kiscelli és a többi szenzációk után még a legjamborabb vidéki lap is olyan erővel követelte, a visszaélések lehetőségének kiirtása" végett az alapos reformot, mint hogyha maga is részes volna az elharácsolott milliók veszteségében.

Heteken át folyt a vitakozás a reform keresztülviteli módokról, szakemberek és kiváló testületek egyaránt nyilvánosságra hozták reform-terveiket, maga a kormány is beleboacsított a reform-munkába — és ma, alig egy év múltán, még csak egy szócska sem hallatszik az egész ügyről, a nagy reform egyszerűen el van temetve, hogy a legközelebbi szenzáció alkalmából újra feltámasztatván, ismét felvíggyárja azt a lelkes és erőlyes tárgyalást, melyet fentebb jellemeztünk.

Társadalmunk alkotó erejének gyengeségét tanúsítja ez a dolog és mivel mi már megszoktuk, hogy csupan a kormány révén valósuljon meg minden országos jellegű törekvés: bizony legjobb volna, ha a pénzügyi reform keresztülvitele is a kormány kezébe jutna. Akik tehát a reformot sürgetik — ezek száma pedig csak egy év előtt is meglehetősen nagy volt — leghelyesebben ebben az irányban vihették megvalósulásra a kérdést.

A reformláz elmulása dacára sem lehet azonban mondani, hogy teljesen pihen a pénzügyi élet ügye.

Legújában ugyanis mind sürűbben találkozzunk olyan törekvésekkel, hogy egy város létesítsen takarékpénztárt, illetőleg saját pénzügyi adminisztrációját bővítsék a takarékpénztári kezeléssel, tehát fogadjon el takarékbetéteket, váltószámításokat, adjon kölcsönt stb. Ez év elején maga Budapest székesfőváros is foglalkozott ezzel az eszmével, most pedig Karczag városa készül ily terv megvalósítására.

A városi, illetőleg általában községi takarékpénztárak mellett és ellen egyaránt igen sok érvt lehetne felsorolni, amint hogy általában minden intézménynek vannak előnyei és hátrányai. Annyi azonban kétségtelen, hogy Ausztriában minden számottevőbb városnak van saját takarékpénztára, melyek együttesen legfőbb erősségét képezik az osztrák lakosság vagyonkezelésének és vagyoni gyarapodásának, ezenfölül pedig tiszta nyereségből is igen tekintélyes összegekkel járulnak a városok kiadásainak és főként jötekonysági intézményeik költségének fedezéséhez.

Baj vagy zűrvár aránylag ritkán van ezekkel a városi vagy községi takarékpénztárakkal és az intézmény jellegéből eredő nehézkességük éppenséggel nincsen hátrányukra.

Az osztrák példa tehát éppenséggel nem elriasztó a városi takarékpénztárak rendszerének megkezdésére szempontjából, sőt inkább mondhatók, hogy biztató.

De hat tulajdonképen nem is kell Ausztriába tekintenünk, hiszen hazánkban is van erre előtűnk példa, még pedig elég közel hozzánk, Szenteshez is.

Kevesen tudják, hogy Nagy Körösön ugyanis több mint negyven év óta él, virágzik és működik egy városi takarékpénztár, mely úgyszólván urálja e város egész pénzügyi életét. A város maga, egyszerűs mindenkorra százezer forintot adott forgalmi alaptőkéül a takarékpénztárba mely a szokott takarékpénztári ügyleteket, valamennyit folytatja és igen szép eredményeket ér el, amennyiben évenként vagy öt millió forintot forgat meg, egy és háromtíz millió forintnyi betétet kezel és vagy nyolc-kilenc százezer forintnyi jelzálog kölcsönt adott a környékbeli gazdáknak. Üzleteiből a legutóbbi mérlegében harminchétezer forintnyi tiszta hasznot mutatott ki

és a takarékpénztár, mely összegét a városi képviselőtestület a városi költségvetés keretében, a közzükségletek fedezésére használja fel, ami pedig lényegesen befolyásolja a pótdokirovási esőlkénst.

Mindezek szerint tehát a nagykörösi példa igen kedvezőnek mondható és azt a törekvést, hogy hasonló mindtára masutt is létesüljenek ilyen intézmények, melyek egyaránt hasznára vannak a város anyagi érdekének és a község érdekének is, — alig lehet kifogásolni.

Csakhogy persze — ilyen városi közpénzből alakítani hasonló intézményt, amilyen a nagykörösi, — ehhez először is az illető város vagy község egészséges pénzügyi helyzete — vagyis pénz, — másodsor pedig egy kis józan vállalkozási kedv is kell.

A t. községhez.

Lapunk XXI-ik évfolyamának utolsó nyegyédehez érkezünk el és ebből az alkalomból is a szokott bizalmalom fordulunk hűges olvasó községünkhöz, mely eddigi odaadó munkásságukat olyan nagy mértékben tüntette ki mindig nagyrabecstűl támogatásával:

Szerkesztőségünk, — mint a multban tettem, — a jövőben is egész tehettségét a vármegyebeli és helyi érdekek istapolásának szenteli, önzetlenül fáradozva, munkálva azon, hogy Csongrádvármegyé és benne Szentes város, mint vármegyeli székhely mindig megmaradjon és előbbre haladjon a kulturális és anyagi fejlődés azon az útján, melyre pár évtized óta lépett csak igazán és amelyen az egyes egyén épp úgy megalazja a maga boldogulását, mint az erkölcsi közületek a felvirágozás feltételeit.

Pártérdekhez nem köjünk magunkat, egyéni hűségokat nem deledgetünk, hanem igazán függetlenül mindentől és mindenkitől, kizárólag a közérdek javát tartjuk szem előtt, kizárólag azt szolgáljuk teljes erővel, minden tehetőségünkkel.

E független hírszolgálathoz kérjük t. olvasóink és általában a nagy község további szives támogatását abban a tudatban, hogy senki a belénk helyezett bizalmában megcsalozni nem fog.

Lapunk előfizetési ára:

Egyegyed évre: 2 korona 50 fillér.

Fel évre: 5 korona.

Kérjük az előfizetés mielőbbi megújítását, hogy a lap szetküldésében fentakadás ne történjen.

A „Szentes és Vidéke” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok

Szentes, 1900. szeptember 27.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete f. hó 27-én, ma délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben. E közgyűlésnek 35 ügyet felölölő tárgysorozatából az általánosabban érdekeltek a következők: Jelentés a Bartha-féle és Farkas-féle alapítványi földek bérbeadásáról. — Jelentés a szegedi kiállítás céljaira kiuntalt 500 frt. elszámolásáról. — Jelentés arról, hogy a villamvilágítási vállalat biztosítéka le nem tetetett. — Az 1901. évi virilis városi képviselők névjegyzékének összeállítására küldöttség kirendelése. — A községi közunka-váltás összegének megállapítása. — A várm. közgy. bizottságának S z á n t h ó János bírtoknyilvántartó állásától felfüggesztő határozata folytán — a helyettesítés iránt való intézkedés. — Halász János vendéglőbérleti kérvénye bérlengedés tárgyában, — Vajdovics János és társa kérelme, hogy a várost 4 kéményspör kerületbe osszák. — A mérnöki hivatal előterjesztése, a bogárguz rendezése alkalmával Kovács Mihály és nejevel kötött egyezség jóváhagyása tárgyában. — Gazdasági szakosztályi javaslat, a főgimnáziumi játéktér engedélyezése és berendezése tárgyában. — Ugyanannak javas-

lata, a földi révhez szükséges nagy komp építésének vállalatban adása tárgyában.

— Emlékeztető. Csongrádvármegye közgazgatási bizottsága t. hó 29-én, szombaton délelőtt tartja meg e havi rendes ülését, a vármegyezház kistermében.

— Elévülés címén. A f. hó 24-én lett volna — mint már előzően jeleztük — a Szathmáry Ede ügyvéd által Sima Ferenc ellen indított rágalmazási bűnügyben a végtárgyalás, a szegedi kir. törvényszék előtt. Vádoló és vádlott meg is jelentek a tárgyaláson, az előbbi jogi képviselője: Reiniger Jakab szegedi ügyvéd kíséretében és a tárgyalást a törvényszék meg is kezdte. Ennek során aztán Szathmáry Ede előterjesztette, hogy Sima Ferenc öt bosszúból üldözi, amiért a fia egy váltókövetelést rajta behajtotta s hogy még családja nőtagjait se kímélte meg a legdurvább nyílt meghurcolástól, míg viszont Sima Ferenc bizonyítását követelte az ő állításainak és azt kérte, hogy a törvényszék olvastassa föl az erre szolgáló és beszerzett hivatalos irásokat. Idáig haladt a tárgyalás, mely azonban ezen a ponton végképpen megrekedt. A törvényszék ugyanis megállapította, hogy Szathmáry Ede a törvényszabta 3 hónap eltételével adta csak be vádlevelét Sima ellen; erre a bírak határozataira vonultak vissza és aztán az elnök kihirdette a határozatot, mely szerint — elévülés címén — a további eljárást Sima Ferencel szemben ebből az ügyből kifolyólag beszünteti. A kir. ügyész ebben a határozatban meg is nyugodott, ellenben Szathmáry Ede és Sima Ferenc mind a ketten bejelentették, hogy fellebbeznek. Az ügygyel tehát foglalkozni fog a kir. tabla is, hogy megállapítsa, tényleg fenforog-e az elévülés.

— Régi frankó-jegyek beváltása. Az o. é. régi frankó-jegyek és a f. évi január hó 1-vel forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi értékcikkek érvényessége f. évi szeptember hó 30-va végleg megsemmisül. A közönségnél kint levő o. é. régi frankó-jegyeket és egyéb régi értékcikket, ha azok valódiak, épek és használatlanok, a posta (és távirda) hivatalok f. évi október hó 1-től bezarólag december hó 31-ig terjedő három havi határidő folyama alatt — a bemutató kívánsága szerint — új kibocsátású, (fillérvérték jelzésű) frankó-jegyekre és egyéb értékcikkekre becsereleik. A f. évi december 31-én túl azonban az o. é. régi frankó-jegyek és egyéb értékcikkek becserelésre többé el nem fogadtatnak. E körülményre ezennel nyilvánosan is felhívja a közönség figyelmét a helybeli postafőnökség.

— Rendkívüli meggyűlés. Csongrádvármegye törvényhatósága október 1-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. E közgyűlés tárgysorozata: A földművelésügyi miniszter közzelvetelére az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. c. életbe lépése tárgyában és — Házpártok és Alajos kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos megkeresése, a Duna-Tisza közötti csatornára vonatkozó előtanulmányok megtétele tárgyában.

— Hogyan kell az adót apasztani? Alig van az országban még egy község, mely olyan súlyosan nyögne az adóterheknek, mint Csongrád Gátépítés. Vasúti befektetés, utak, kövezeti beruházások, tiszai hajóhid mind-mind okozói ott a 116 százalékos községi pótdónak. A múlt év óta csaknem állandóan azon bizottsági-gyűlésez hát a testvérváros, hogy va-

lami módot találjon ki, mely a község súlyos anyagi bajain segítsen, a kiadásokat lecsapassa, a bevételeket meg fokozza.

Ennek a bizottságnak az indítványára ke-reste meg a város a pátrónusát, Károlyi Sándor grófot is as iránt, hogy a határakban elterülő holt Tisza medrét engedje át jutányos árban a városnak, mert ők a medret jövedelmező halastóvá alakítanák át.

A nemes gróf aztán megleckéztette a városi bizottságot, amiért hozzá a sanyargatott adófizetők érdekében ilyen kérelemmel fordult és ez odaát nagy elkeseredést szült.

A bizottság azonban nem fáradt bele feladata teljesítésébe; újból összeült, megbeszélte a teendőket.

Tanácsalatosan ültek együtt, mikor egyszer csak fellemlékedik egy K. J. nevű egyszerű polgár és kijelenti, hogy ő egy csapással meg tudná oldani az egész kérdést.

A tanács kérdőjelle formálódva, fordult a felszólaló felé, aki így fejtette ki mentő eszméjét:

— Tiszelt bizottság! Tudjuk, hogy minden állami adóforint után 1 forint 16 krajcár a községi pótdónok. Redukáljuk hát először az állami adót, mert amilyen mértékben annak forintjai apadnak, olyan mértékben apadnak a fizetendő községi adóforintok is.

A bíró közbeszól:

— Ha ennek a módját ki tudja eszelni, nagyobb szolgálatot tenne a községnek, és a hazának, mint az egész közzei pótdó eltüntetésével.

— Hallgasson ki bíró úr, véli a képviselő; elmondom én annak a módját. A zsidóktól el kell venni a pénzt, kiküldeni őket az országból, a pénzüikkel meg fizetni az adósságot.

Kedélyeskedve kérdezi erre a bíró:

— Hát ha az a pénz elfogy és újra adósságot csinál az állam?

De a derek képviselőt ez se zavarja; rámondja ő erre is a sentenciát:

— Akkor megint vissza kell hívni az izraelitákat, azok újfennt összegyűjtenek a szükséges összeget — és ekkor — ismét az előbbi eljárás követendő.

— Népies előadások Kisteleken. A kisteleki állami tanítótestület múlt vasárnap kezdte meg — a tavasszal abbahagyott népies oktató felfolvasó előadásainak tartását, a felnőttek részére, az állami iskola egyik termében. Elsőnek Greskovics Lajos tartott előadást a hordókezelésről, szüretéről és a mustkezelésről, az érdeklődő szülőfelajánosoknak, akik szép számmal jelentek meg a népies előadáson és azt nagy érdeklődéssel is hallgatták végig. A tél folyamán, az idén épp úgy, mint a múlt évben is tette, több ilyen népies téli előadást tart majd a kisteleki állami tanítótestület, ha — amint várni lehet — a gazdák most is olyan szép érdeklődést mutatnak majd e népszerű előadások iránt, mint a múlt évben volt.

— A szintársulat belételeiből. Szintársulatunk igazgatásában változás következett be a napokban. Pesti I. és Lajoshoz társul szegődött a szinigazgatásra Földesy Sándor, aki 9 évig a kolozsvári színháznak, majd az utóbbi két évben a budapesti Vignszínháznak volt titkára és az e téren szerzett tapasztalatai révén nem kezdő ember a szinigazgatásban. A társigazgatóság f. hó 24-én állt fent és a két igazgató ügy osztozott meg a teendőknél, hogy Pesti I. és Lajos adminisztrálja a társulat anyagi ügyeit, mely téren egyike a legkiválóbb erőknél, a művészi igazgatás teendőit pedig Földesy Sándor látja el, akinek képzettsége biztosítékot nyújt arra, hogy ez a művészi igazgatás nála kiválóan gondos kezekben lesz. A szintársulat belételeiben bekövetkezett ebből a változásból bizonyosan a közönségnek lesz a legtöbb haszna a tekintetben, hogy az előadásokra még nagyobb gond lesz ezután — a nagyobb munkaerő mellett — fordítva, mint eddig.

— A kemény koponya. Megirtuk annak idején, hogy Vajda János csongrádi bérsgazdán egyik bérése, azért mert Vajda őt

egy ökörhajtó ostorral megverte, a hajnali alkút meglesve, — egy asóval olyan nagyfokú sérüléseket ejtett, hogy akkor a gazda életbenmaradásához az orvosok se igen fűztek reményeket. A sérülések közül kettő a koponyacsontot tökéletesen áttörte, az agyba hatolt úgy, hogy az agyvelő egy része a tápotól úrn ki is locsant és azt az agyvelőrést a kórházi orvosok el is távolították. Erdekes a dologban az, hogy bár Vajda koponyacsontja két helyen bezuodott és szakkáisan áttörtetett, az agyvelőnek egyrészt pedig el kellett távolítani, — három-négy napi önkivületi állapot után a sérült mégis eszmélni kezdett, taplálékot vett magához és az állapotában olyan nagyfokú javulás következett be, hogy — bár a koponyacsonton ejtett rés még mindig tátong és az agyvelő jó része is még mindig a koponyacsonton kívül van, a kórházi orvosok legnagyobb rábeszélésével lehetőzt csak odahatni, hogy Vajda a kórházat el ne hagyja és foglalkozásához vissza ne térjen.

— Színházi műsor. Meglehetősen változatos a hét hátralévő napjaira egybeállított műsor, s tekintettel az előadandó újdonságokra, remélhetőleg szép számú közönséget fog a színházba vonzani. Ma este Rakosi és Guthi nagyhatású vígjátéka: „Napoleon öcsémé” kerül színrre. E darab, mely a vigszínház repertoárján 35-ször jelent meg, telve van a legkacagtatóbb jelenetekkel, s ezek a helyzet-komikumok mindvégig derültségben tartják a közönséget. Hős Napoleont öccém (Ferenc), Talyai Kálmán (Rátka) ügyvédnek a segédje, ki principálisnak szelcsap kalandjaiban segítségére van, s nem egyszer segíti ki a szerelmi kalandjaiban csapdába került fiskálist zavarából. Jeles alak Fülöp sugó, kinek felesége viszonyt folytat Talyai fiskálissal. Szóval a darab egyike a legmulattatóbb és szórakoztató vígjátékoknak, melyet ennél fogva figyelmébe ajánlunk a közönségnek. Holnap Felhő Klárika. Énekes népszelmű kerül színrre. Szombaton egy a múlt évi szezonban is nagy hatást elért, szép zenéjű operette, a „Baba” kerül színrre, a főbb szerepekben Szegyi Gina, Tórossy Katica, Ferenci, Farkas, Rátka i közreműködésével. Vasárnap Lukács Sándor jeles saiműve, „A szónagyverve jó” újdonság fog előadhatni. Itt említjük meg, hogy tekintettel a mindinkább hosszabbodó estékre, vasárnaptól kezdve a színházi előadások, nem mint eddig 3 órakor, hanem félnyolcor fognak kezdődni.

— Tűzvesztés. Tűz volt tegnap délután a városban. Egy szalmarakomány gyulladt ki csupán a Berényi Ferencné Ittized 206 számú lakasan és a gyorsan kéznél levő tűzoltók hamarosan elfojtották a veszedelmet, az eset azonban mégis olyan, hogy bővebben kell róla írunk, mert csakugyan vétkes gondatlanság az, amit egyesek a szalma berakodással elkövetnek. A tegnap leégett szalmarakomány is két nádfedelet épület közé volt berakva, olyan szűk helyen, hogy alig lehetett hozzáférni. Az ilyen gondatlanokat, kik magukra is, másokra is csak veszedelmet hozhatnak, szigorúan kell büntetni. És mire jó a rendőri udvar vizitáció, ha azt se észleli, hogy ilyen meg nem engedett módon halmoznak föl szalmát a udvarokon.

Selyem-Blouson 2 frt 40 krtól

Mintaké — 4 méter! postabér és vámentesen szállítva! Felkötés fordultalvált küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig. méterenkint.
Henneberg G. selyemgyáros (os. és kir. udvari-szállító) Zürichben.

Színház.

Igazán temperamentumos, pezsgő, eleven lüktetésű előadása ebben az évadban, legelőször szombaton este volt a szintársulatunknak, mikor Berla 3 felvonásos életképe, a „Három párcipó” került színrre, a szinlap szerint ugyan itt először, voltaképpen azonban tudja isten hányadszor, mert hiszen ez a bécsi Lokalposse a 70-es évek

színdarabjának állandó repertoárdarabja volt nálunk is.

Belső becsé, persze, nem igen van a három pár elődnek, de telis-tele van kacagató, bohókás jelenetekkel, melyek bő alkalmat nyújtanak a szereplőknek csapongó kedve, humora minden zsilipjét megnyitni és dicsőretükre legyen mondva színezeinknek, azt az alkalmat teljes mértékben ki is használták, úgy, hogy a közönség ez estén ki nem jött a hangos kacagásból. A kacagó ember pedig nem sokat bölcselkedik a morálon.

Bizonyos különben, hogy a szépen megtelt nézőtér látása is villanyozó erővel volt az előadókra, a kik közül az est sájos sikerének oroszlánrészét Torossy Katica (Léni) foglalta le magának. A pittegő-pattogó, majszterné, agyafúrt apró fondorkodással, tuzes dalai mind-mind rá voltak szabva az ő temperamentumos egyéniségére és pajsánjokévé önkéntelen átragadt összes partnereire, kik közül mellette ki kell emelnünk Ferenczyt (Nachtfalter), Baróthy-t (Stangelmájer), Tarján Irmát (Klára), Szógyi Ginát (Laura) és a derék Koplavacz-pár személyesítőit, Lomniczyt és Tóth Antalt, aki kicsiny epizód szerepéből igazi kabinet alakot teremtett. Jó volt Rátkai (Flink) is, csakhogy nem elég mozgékony és így nem illett bele az ánszámblba. Ellenben Csendes Alisz olyan pompás kis suszterinast produkált, hogy akár-melyik igazáncsi csirizfaló süvölvény, se különb nálla.

Vasárnap a Rezervisták című énekes bohózat ment, félig telt ház előtt, kissé bizony vontatott előadásban, melyen mintha kitéstett volna, hogy a színészeket az előző est kifárasztotta volna.

Hétfőn, bár zóna előadásban került színre Jókai Aranymécsé a nézőtér szépen megtöltött közönség ünnepi hangulatban volt és ezzel a hangulattal egészen összhangzó a színészek játéka, kik mind igyekeztek java tehetségükkel érvényt szerezni a koszorús író e kitűnő színműve költői szép ségeinek. A szereplők közül első helyre kell tennünk Baróthy-t (Timár), aki számunk láttára fejlődik ki tavaly óta öntudatosan alkotó művészsé, ahogy egy-egy neki való szerephez jut. Igazi színész vér, mindazokkal a kvalitásokkal, melyek szép jövőre jogosítják tövises pályáján. Mellé kerül Csendes Alisz (Noémi), aki egyszerűen, hatásadásas nélkül, természetes bájjal adta poétikus szerepét és Tarján Irma (Timea), akinek az erősebb drámai effektusú alakok ábrázolásában van az igazi szereplőkör. A szép öszjáték sikerén velük osztottak még: Tóth Antal (Brázovics), Lomniczyt (Zsófi) és Tallián (Kadisa).

Kedden a Kis székely nyelv angol eredetű vaskos operette bohóságain kacagott a nézőtér félig megtöltött közönség, mely különösen Torossy Katicát (Gray), Ferencit (Flipper), Szógyi Ginát (Carmenita) és Baróthy-t (Tamaru) taposolta zajosan, egy-egy énekszámot, mint p a nem tudott pirulni románcot és táncot meg ismételtette Tordainé (Alic) élénk, temperamentumos szobacica volt és szintén lelkes tapokat aratott.

Tegnap este zóna előadásban a Vigéczeke vonultak a színpadra, ma pedig Rákosi Viktor (Sipulusz) és Guthy Soma társaszerzők, „Napoleon és éme” című bohózata került színre.

Népesedési mozgalom.

1900. évi szept. 15-től 22-ig.

Születtek: Zagy Franciska, Sebők Mária, Ollai Mária, Lénárt Eszter, Bíró István, Szentesi Juliánna, Sipka Mária, Sarusi Kis Franciska. Dósi Molnár Gábor, Sándor Eszter, Vas Imre, Vas Mihály, Sarkadi Nagy Antal, Cakó Justina, Berezevi Mihály, Buzi halva született fiú, Makai Móc Ferenc, Sipos József, Busa Farkas Péter, Nagy Blanka Juliánna, Csányi Erzsébet.

Meghaltak: Gombos Lajos 20 éves, tudólob Korsós Tóth Bálint 13 éves, agyhártyalob. Horváth Ignác 11 hónapos, bélhurut. Martok István 8 hónapos, bélhurut. Verecs Imréné 22 éves, szervi szíjba. Szentyeri Erzsébet 14 éves, agyhártyalob. Kis Pál János, 61 éves, gyomororr, Botos Imre 9 éves, agyhártyalob. Ugrai Mária 3 hónapos, születési gyengesség. Nagy Kovács Judit 24 éves, tüdővész. Buzi halva született fiú.

Hazasságot kötöttek: Lakatos József Szabó Máriaival, Szabics László Pete Franciskával, Rätz János Molnár Judit, Bacsai Lipót Schwarck Rózával.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. MATÉFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Szüret.

Eszes Máttyás csongrádi lakos balerai szöllejének idei termését egy vevőnek vagy vevőcsoportnak eladja.

Ezen szőlő borai a szegedi orsz. mezőgazdasági kiállításon **Ezüst éremmel** lettek kiutintve, az idei termés is **kitűnőnek** ígérkezik, várható borom mintegy. 100—140 hektoliter.

A szüretelést az eladó a vevők tetszése szerinti időben kezdi meg. Bővebb értesítést Bugyi Antal jegyző ad.

Hirdetmény.

A szentesi Casino 1901. január hó 1 re vendéglistát keres.

Felhívatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy ajánlataikat, f. évi okt. hó 20 ig alólírottal nyújtsák be.

A feltételek az egyleti gondnok-ságnál tudhatók meg.

Szentes, 1900. szeptember 27.

Pólya Ferenc,
vál. elnök.

Csongrádvármegye főispánjától.

240/900. főisp. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatóságánál előléptetés folytán megüresedett arvaszéki kiadói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen 1650 korona törzsfizetés és 300 korona lakbér illetménnyel jávaldalmazott állásra pályázni kívánnak, hogy törvényszerű minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodásukat f. évi október hó 10-én délután 5 óráig bezárólag hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodások figyelembe vétettni nem fognak.

Szentesen, 1900. éviszeptember hó 18-án.

3—2 Vadnay Andor, főispán.

Szőlő eladás.

A városi belső gyümölcsös kertben az évi szőlő termés f. évi október hó 1-én (hétfőn), a helyszínen tartandó nyilvános árverés mellett el fog adatni.

Az árverés d. e. 8 órakor kezdődik. Szentes, 1900. szept. hó 26.

Novobáczky Gyöző,
gazd. tanácsnok.

3406/tk. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Strausz Salamon és fia budapesti cég végrehajtónak Balázs Lajos mindszenti lakos végrehajtást szenvedett elleni 206 korona 84 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi királyi járásbíróóság területén lévő, Mindszent községben fekvő, a mindszenti 2428 sz. tjkvben A. f. 1 sorsz. alatt felvett 150/1a hrszámú ingatlanra 740 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi okt. hó 16-ik napján d. e. 9 órakor Mindszent községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladottni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százáleket, vagyis 74 koronát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnal, 1900. évi július 26-án.

SZELESS, kir. aljbíró szabadságon:

GAAL, kir. jbró.

Schneider-Páfrány-tokocskak, (Galandószó, elhajlító)

Millió embernek a szer visszaadta teljes egészségét

Kik galambfőregben és gyomorbaiban szenvednek.

Pántlikagliszta fejtől a páfrány-tokocskak által fajtalam nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 per alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fajtalam nélküli gyors és biztos eredményéért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagliszta féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy

350 előre való beküldésével. A pántlikagliszta tünetei a következők: Az arcz halvány-sárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesóványodás, elnyalkasodás, bevont nyelvemészetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ajúlások s szédülés főleg éhgyomorral, na, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyál összegyűlemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomornév, gyakori feibőfőgés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűró, szívó fajtalamak és szűrók a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtienségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló fajtájas, a hálskomorságra való hajlam, életunság és a halál óhajtsa.

Egyedül valódi kapható: Schneider József gyógyszerésznél, Resicán, főútcza 24.

(Délmagyarország.) 50—95